

EN New mosaics were created in 1169 that portray the Virgin Mary in the apse; Gospel scenes in the transept; the genealogy of Jesus, the provincial councils of Syria-Palestine, and the angels in the main nave; and the Tree of Jesse on the counter façade.

وضعت فسيفساء جديدة في عام ١١٦٩ فيها صورة لمريم العذراء في حنية المذبح؛ ومشاهد من الإنجيل في اجنبة الكنيسة، وسلسلة أنساب السيد المسيح، والجامع الأقليمية في سوريا-فلسطين، وصور ملائكة في صحن الكنيسة، وأخيراً شجرة عائلة يسوع على الواجهة المقابلة.

FR De nouvelles mosaïques furent créées en 1169 afin de représenter le portrait de la Vierge Marie dans l'abside ; des scènes de l'Évangile dans le transept ; la généalogie de Jésus, les conciles provinciaux de Syrie-Palestine et les anges dans la nef principale et l'arbre de Jessé sur la contre façade.

DE Im Jahre 1169 wurden in der Apsis neue Mosaiks gefertigt, auf denen die Jungfrau Maria abgebildet ist; im Querschiff Szenen aus der Bibel; die Genealogie des Herrn Jesus; Darstellung der Amtsträger der römischen Provinzen Syria Palaestina; und Darstellungen von Engeln im Hauptschiff; auf der Gegenfassade die Wurzel Jesse.

ES En 1169 se hicieron nuevos mosaicos en el ábside con representaciones de la Virgen, escenas evangélicas en el transepto, la genealogía de Cristo, concilios provinciales de Siria-Palestina y figuras de ángeles en la nave principal, y el Árbol de Jesé en la contra fachada.

IT Nuovi mosaici furono realizzati nel 1169 con rappresentazioni della Vergine nell'abside, scene evangeliche nel transetto, genealogie di Cristo, consigli provinciali di Siria-Palestina e figure di angeli nella navata principale per concludersi con l'Albero di Jesse nella controfacciata.

RU Новые мозаики, созданные в 1169 году, изображают: Деву Марию в апсиде; Евангельские сцены в трансепте; генеалогию Иисуса, архиепископов Сирии-Палестины, и ангелов в главном нефе; и дерево Иессея на фасаде.

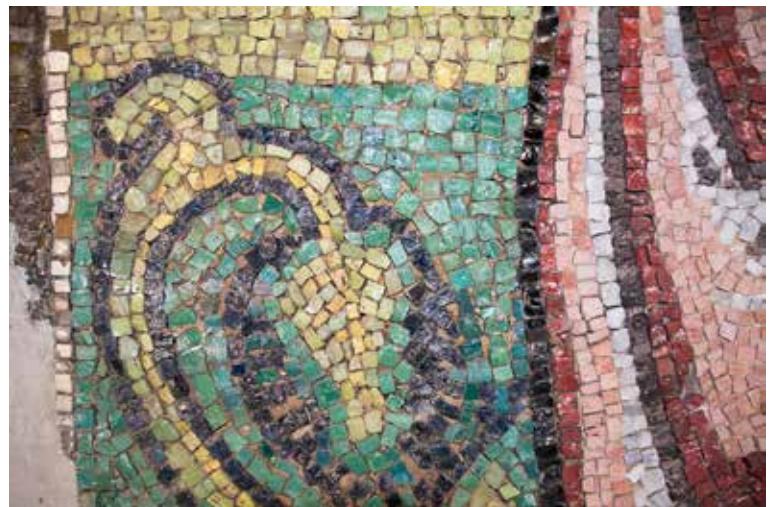
EN An angel with splendid silver garments descends to earth from a golden sky. A detail of the skin is worth noticing: the artist realized this masterpiece with 450 tesserae for each square decimeter.

ملاك يلبس فضية باهرة ينزل
إلى الأرض من سماء ذهبية. وتجدر
الإشارة إلى أن الفنان قد نفذ هذه
التحفة باستخدام ٤٥٠ حجراً صغيراً في كل
ديسيميتر مربع.

BETHLEHEM • PALESTINE

FR Un ange vêtu de splendides habits argentés descend sur terre depuis un ciel d'or. Il convient de noter le détail de la peau : l'artiste a réalisé ce chef-d'œuvre avec 450 tesselles pour chaque décimètre carré.

DE Ein Engel, gekleidet in ein prächtiges silbernes Gewand, steigt von einem goldenen Himmel herab zur Erde. Ein beachtenswertes Detail auf der Haut: der Künstler fertigte das Meisterwerk mit 450 Mosaiksteinchen pro Quadratdezimeter.

ES Un ángel con su espléndida túnica plateada desciende sobre la tierra desde un cielo dorado. Un detalle de su piel: una maravilla creada por el artista con 450 teselas por decímetro cuadrado.

IT Un angelo nelle sue splendidi vesti argenteate scende sulla terra da un cielo dorato. Un dettaglio dell'incarnato: una meraviglia realizzata dall'artista con 450 tessere per decimetro quadrato.

RU Ангел в роскошной серебряной одежде спускается на землю с золотого неба. Стоит обратить внимание на детали облачения: этот шедевр художник создал из кубиков мозаики - 450 кубиков на каждый квадратный дециметр.

EN Between the windows of the nave, a procession of angels descending to earth leads the visitor to the Grotto of the Nativity. Worth noticing are the beauty and elegance of the garments and the first figure on the right – the famous seventh angel, which had been hidden and recently rediscovered under the plaster, thanks to thermographic analyses.

ع بين نوافذ صحن الكنيسة، موكب من الملائكة وكأنهم نزلوا على الأرض قبل قليل، يرافقون المؤمن إلى مغارة الميلاد. من الجدير باللاحظة جمال و أناقة الحلل والصورة الأولى على اليمين، صورة الملائكة السابع الشهير، الذي كان مغطى بطبقة من الجص وتم الكشف عنه من خلال تحليل الصور الحرارية.

FR Entre les fenêtres de la nef, une procession d'anges descendant sur terre conduit le visiteur jusqu'à la Grotte de la Nativité. Notez la beauté et l'élégance des parures ainsi que la première figure sur la droite – le fameux septième ange, dissimulé auparavant sous une couche de plâtre mais récemment redécouvert grâce aux analyses thermographiques.

DE Zwischen den Fenstern des Hauptschiffs eine Prozession von auf die Erde herabsteigende Engel, die den Pilger zur Geburtsgrotte führen. Beachtenswert sind Schönheit und Eleganz der Kleidung, sowie die erste Gestalt zur rechten Seite – der berühmte siebente Engel, der verdeckt war und erst vor kurzem mit Hilfe einer thermographischen Analyse unter den Putz entdeckt worden ist.

ES Entre las ventanas de la nave, una procesión de ángeles descendiendo sobre la Tierra acompañan a los visitantes hacia la Gruta de la Natividad.

Vale la pena notar la belleza y elegancia de sus vestimentas, así como la primera figura de la derecha que representa el famoso séptimo ángel olvidado, el cual estaba escondido y fue redescubierto bajo el yeso gracias a un estudio termográfico.

IT Tra le finestre della navata una processione di angeli che sembrano appena scesi sulla Terra accompagna i visitatori verso la Grotta della Natività.

Notevole la leggiadria delle vesti e la prima figura da destra rappresenta il famoso settimo angelo dimenticato e ritrovato sotto l'intonaco grazie ad uno studio termografico.

RU Между окнами нефа процессия ангелов, спускающихся на землю, ведет посетителя к Гробу Рождества. Стоит обратить внимание на красоту и элегантность одежды ангелов, а также на первую фигуру справа – знаменитого седьмого ангела, который был спрятан и недавно вновь обнаружен под штукатуркой благодаря термографическому анализу.

EN The north transept is decorated with the Parables of Jesus: in the center is the Virgin Mary, surrounded by two angels and the apostles, as they witness the Ascension of Jesus. Unfortunately, part of the mosaic has been lost.

تم زخرفة الجناح الشمالي “بأمثال” ع
الإنجيلية: في الوسط مريم العذراء
ويحيط بها إثنان من الملائكة، والرسل
وهم ينظرون إلى يسوع صاعداً إلى
السماء. لسوء الحظ فقد جزء من هذه
المسيفساء.

FR Le transept nord est orné de paraboles de Jésus : au centre se tient la Vierge Marie, entourée de deux anges et des apôtres, tous témoins de l'ascension du Christ. Malheureusement, une partie de la mosaïque est définitivement perdue.

DE Das nördliche Querschiff ist mit den Gleichnissen Jesu illustriert: in der Mitte die Jungfrau Maria, umgeben von zwei Engeln und den Aposteln, die Zeugen der Himmelfahrt Jesu sind. Leider ist ein Teil dieses Mosaiks abhanden gekommen.

ES El transepto norte está decorado con las Historias del Evangelio. En el centro está la Virgen María rodeada por dos ángeles y los apóstoles mientras presencian la Ascensión de Cristo. Desafortunadamente, parte del mosaico se ha perdido.

IT Il transetto Nord è decorato con le Storie dei Vangeli. Al centro si trova la Vergine Maria circondata da due angeli e dagli apostoli mentre assistono all'Ascensione di Cristo, parte del mosaico andato perduto.

RU Северный трансепт украшен притчами Иисуса: в центре находится Дева Мария, окруженная двумя ангелами и апостолами, когда они свидетельствуют о Вознесении Иисуса. К сожалению, часть мозаики была утеряна.

EN The mosaic artists, Basilius and Efraim, used stones of different colors, glass tesserae in gold and silver, and mother-of-pearl inserts. The tesserae are often tilted to better reflect the light and amaze the visitors.

استخدم صانعا الفسيفساء باسيليوس وأفرام أحجاراً مختلفة الألوان وكمبات زجاجية صغيرة ذهبية وفضية واستخدمو الصدف أيضاً. غالباً ما تكون المكمبات الصغيرة مائلة لتعكس الضوء بشكل أفضل وتشير دهشة الزوار.

FR Les mosaïstes Basilius et Ephraïm ont utilisé des pierres de différentes couleurs, des tesselles de verre en or et en argent ainsi que des inserts en nacré. Les tesselles sont souvent inclinées pour mieux réfléchir la lumière et émerveiller le visiteur.

DE Die Mosaik-Künstler Basilius und Efraim gebrauchten Steinchen verschiedener Farben, gold- und silberfarbene Tessera aus Glas, sowie Einlagen aus Perlmutt. Oft sind die Tessera schief plaziert, um das Licht besser zu reflektieren und die Betrachter in Staunen zu versetzen.

ES Los mosaicistas Basilio y Efraim, utilizaron piedras de diversos colores, teselas en pasta vitrea en oro o plata, e inserciones de nácar. Las teselas suelen estar inclinadas para reflejar mejor la luz y maravillar a los visitantes.

IT I mosaicisti, Basilius ed Efraim, utilizzarono pietre di diverso colore, tessere in pasta vitrea in oro o argento, inserti di madreperla. Le tessere sono spesso inclinate per riflettere meglio la luce e meravigliare i visitatori.

RU Художники-мозаики Базилий и Эфраим использовали камни разных цветов, стеклянные тессеры (кубики мозаики) в золотом и серебряном цветах, и перламутровые вставки. Многие кубики мозаики наклонены, чтобы лучше отражать свет и удивлять посетителей.

EN In the background, the architectural elements represent the Cenacle and frame the scene of St. Thomas' disbelief when faced with Jesus's resurrection. Skilled restoration work brought back the original splendor of the colors and details of the piece.

في الخلفية، العناصر المعمارية تمثل
العلية مكان العشاء الأخير، ومشهد
عدم إيمان القديس توما بقيامة السيد
المسيح. لقد أعادت أعمال الترميم
الحقيقة الروعة الأصلية للألوان وتفاصيل
المشهد.

FR Dans le fond, les éléments architecturaux représentent le Cénacle et encadrent la scène de l'incredulité de saint Thomas face à la résurrection de Jésus. Un travail de restauration de qualité a permis de redécouvrir sa splendeur d'origine et les détails de l'œuvre.

DE Im Hintergrund repräsentieren architektonische Elemente den Abendmahlssaal und profilieren in ihm den ungläubigen Thomas, dem von der Auferstehung Jesu berichtet wird. Fachmännische Restaurierung hat die ursprüngliche Pracht der Farben und der Details des Kunstwerks wieder hergestellt.

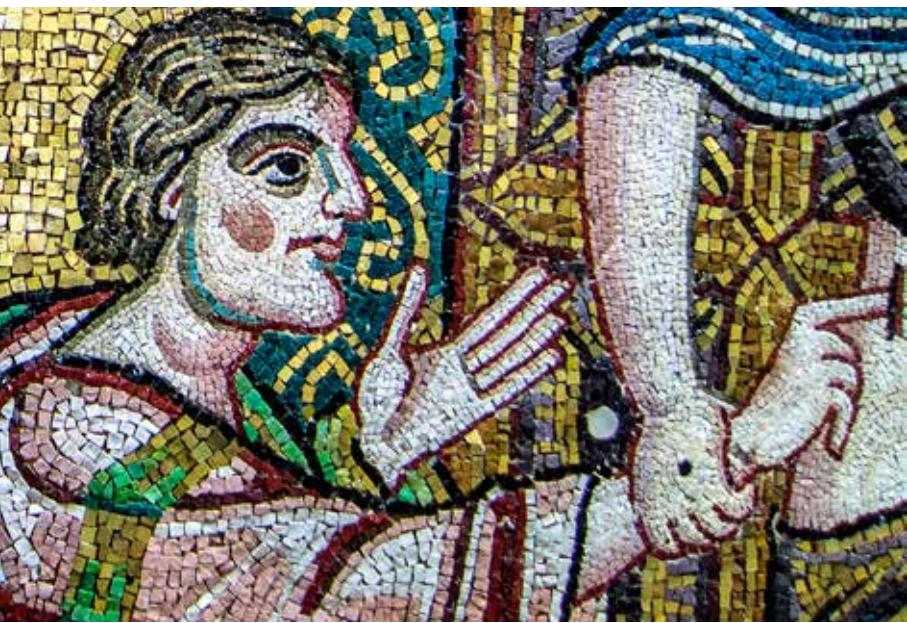
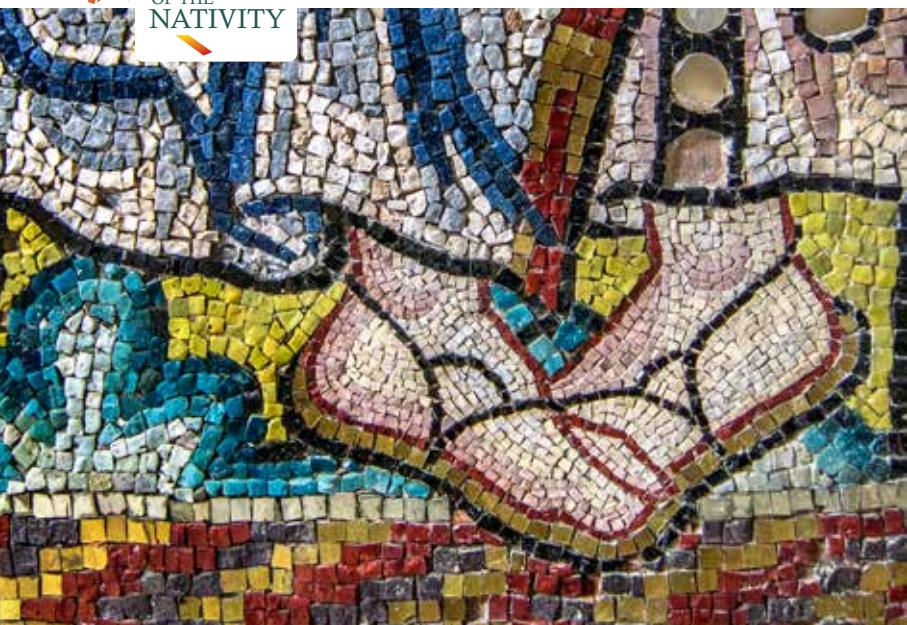
ES En el fondo se pueden ver los elementos arquitectónicos que representan el Cenáculo que enmarcan la escena de la incredulidad de Tomás ante la resurrección de Cristo.

Una restauración de alta precisión devolvió el brillo a los colores y detalles de la obra.

IT Lo sfondo di architetture che rappresentano il Cenacolo inquadra la scena dell'incredulità di Tommaso davanti alla Resurrezione di Cristo.

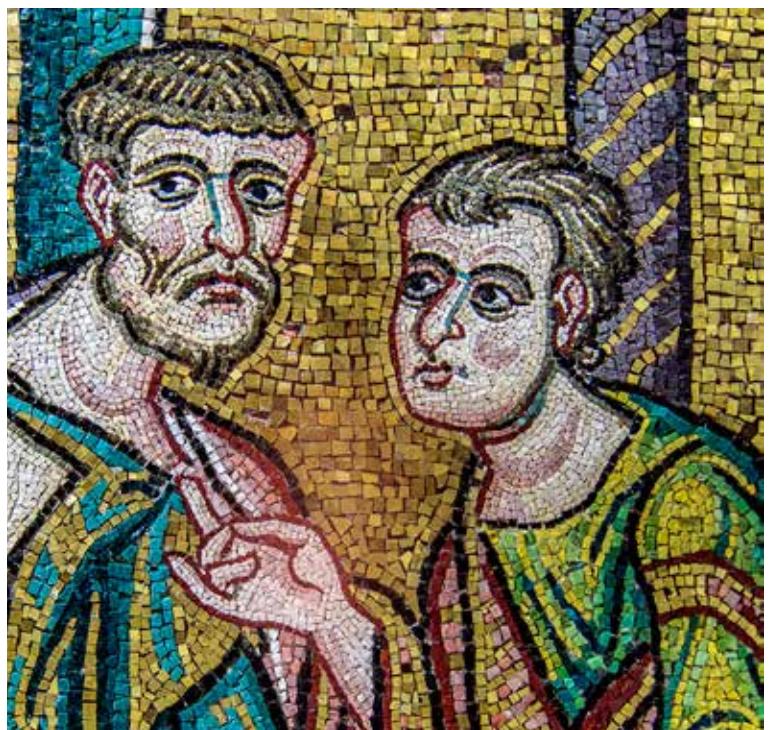
Un accurato restauro ha fatto tornare a splendere i colori e i dettagli dell'opera.

RU Архитектурные элементы на заднем плане воспроизводят обстановку Тайной Вечери и обрамляют сцену неверия Святого Фомы, когда он узнает о воскресении Иисуса. Мастерские реставрационные работы вернули оригинальное великолепие цветов и деталей этому произведению искусства.

EN Details of the mosaic decoration. Above, on the left, the sense of movement portrayed by the sandals on the disciples' feet. On the right, St. John is shown with a green tunic. At the bottom, the firm grip of Jesus leads the hand of St. Thomas towards the wound in his side.

تفاصيل زخرفة الفسيفساء. على على اليسار الصنادل في اقدام التلاميذ توحى بالحركة. على اليمين، يظهر القديس يوحنا بسترة خضراء. في الأسفل، يمسك يسوع يد القديس متّا ليضعها في الجرح في جانبه.

FR Détails de la décoration en mosaïque. Sur la gauche, l'idée de mouvement rendue par les sandales aux pieds des disciples. Sur la droite, saint Jean est représenté vêtu d'une tunique verte. En-dessous, Jésus tenant la main de saint Thomas approche celle-ci de la plaie à sa côté.

DE Beachtenswerte Einzelheiten des Mosaiks: zur linken Seite vermitteln die Sandalen an den Füßen der Jünger den Eindruck von Bewegung. Zur Rechten der Apostel Johannes mit grünem Umhang. Unten führt der feste Griff Jesu die Hand des ungläubigen Thomas zur Wunde in seiner Seite.

ES Detalles de la decoración de los mosaicos.

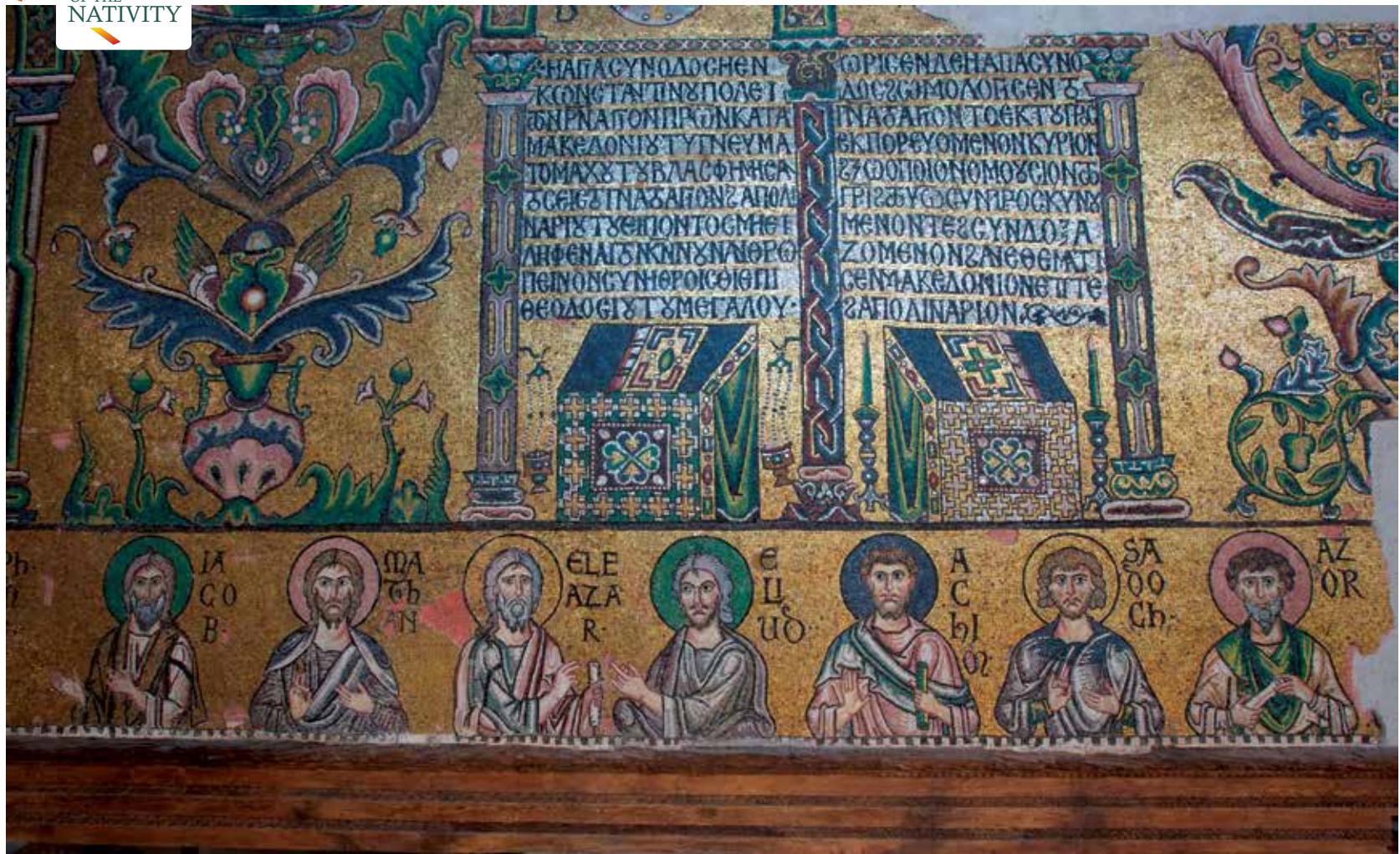
A la izquierda, la sensación de movimiento de las sandalias entrelazadas a los pies de los discípulos. A la derecha, hay un retrato de San Juan con una túnica verde. Abajo, la mano de Cristo acompaña la del discípulo Tomás hacia la llaga en su costado.

IT Dettagli della decorazione musiva.

A sinistra il senso del movimento dato dai sandali intrecciati ai piedi dei discepoli. A destra con la tunica verde è ritratto San Giovanni. In basso la mano di Cristo accompagna quella del discepolo Tommaso fino alla piaga sul costato.

RU Детали мозаичного украшения.

Слева - сандалии на ногах учеников, создающие ощущение движения. Справа изображен святой Иоанн с зеленой туникой. Внизу, крепкая хватка Иисуса ведет руку св. Фомы к ране на своем боку.

EN Images of Jesus' ancestors can be seen in the frame over the cedar wood architrave and, above it, the dictates of the ecumenical council of Constantinople (381) are represented in a triumph of colors and vegetal motifs.

يمكن رؤية صور أنساب السيد عيسى فوق العارضة من خشب الأرز وفوقها قرارات مجتمع القسطنطينية المسكوني (٣٨١) في مزيج رائع من الألوان والزخارف النباتية.

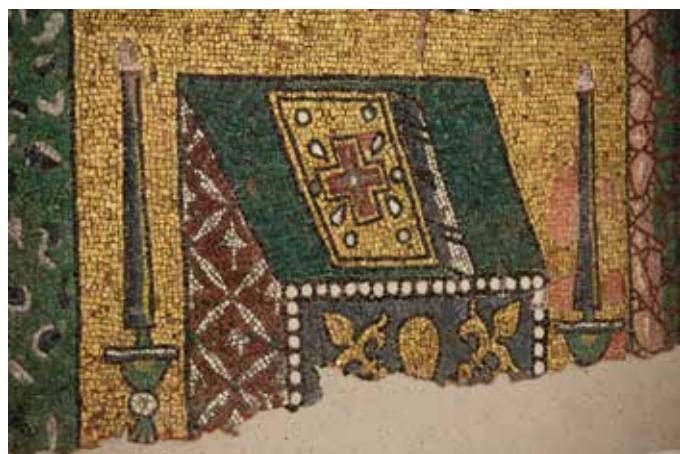
FR On observe dans le cadre au-dessus de l'architrave en bois de cèdre des images représentant les ancêtres de Jésus et, les surmontant, les préceptes du concile œcuménique de Constantinople (an 381) sont rendus dans un triomphe de couleurs et de motifs végétaux.

DE Abbildungen der Vorfahren Jesu sind im Rahmen des Architrav aus Zedernholz zu sehen, darüber wird die Trinitatslehre des Ersten Konzils von Konstantinopel im Jahre 381 A.D. in einer Ekstase fröhlicher Farben und vegetativer Motive zelebriert.

ES Los retratos de los antepasados de Jesús fluyen en la cornisa sobre el arquitrabe en leña de cedro. Arriba, los dictados del Concilio Ecuménico de Constantinopla del 381 son representados en un triunfo de colores y decoraciones vegetales.

IT Nella cornice sopra l'architrave in legno di cedro scorrono i ritratti degli antenati di Gesù, e al di sopra, in un trionfo di colori e decorazioni vegetali, sono rappresentati i dettami del Concilio ecumenico di Costantinopoli del 381.

RU Изображения предков Иисуса можно увидеть в рамке над наличником из кедрового дерева, а над ней - предписания Вселенского Константинопольского Собора (381) представленных в обрамлении цветов и растительных мотивов.

EN The ornamental design that frames the first seven ecumenical councils evokes typical figures and vegetal motifs of Middle Eastern art: wonderful decorations with mother-of-pearl and glass tesserae on a golden background.

ال تصاميم الزخرفية التي تصور المجامع المسكوكية السبعة الأولى و فيها صور شخصيات وزخارف نباتية من الفن الشرقي أوسطي: زخارف رائعة بالصدف ومكعبات زجاجية بخلفية ذهبية.

FR L'ornementation qui encadre les sept premiers conciles œcuméniques évoque les figures et les motifs végétaux propres à l'art du Moyen-Orient : magnifiques décorations faites de nacre et de tesselles en verre sur fond doré.

DE Das ornamentale Muster, das die ersten sieben ökumenischen Konzile umrahmt, evoziert Zeichen und vegetative Muster, die typisch für die orientalische Kunst sind: wunderbare Ornamente aus Perlmutt und gläsernen Mosaiksteinchen auf goldenem Hintergrund.

ES El diseño ornamental que enmarca los primeros siete concilios ecuménicos evoca figuras típicas y motivos vegetales del arte del Medio Oriente: maravillosas decoraciones con nácar y teselas esmaltadas sobre un fondo dorado.

IT L'ornato in cui sono incorniciati i primi sette concili ecumenici richiama figure e motivi vegetali propri dell'arte mediorientale. Meravigliose decorazioni con madreperla e tessere invetriate su uno sfondo dorato.

RU Орнамент, обрамляющий первые семь предписаний Вселенского Собора, воссоздаёт фигуры и растительные мотивы типичные для ближневосточного искусства: прекрасные украшения с перламутром и стеклянной мозаикой на золотом фоне.

EN Ritual objects such as glass vials and lamps – similar to the ones discovered during the archaeological excavations – can also be found in the decorative repertoire. Mosaic details are realized using mother-of-pearl, typical of this area.

في مجلل عناصر الزخرفة توجد ع
أيضا أدوات طقوسية مثل القوارير
والمصابيح الزجاجية التي تشبه تماماً
المصابيح التي اكتشفت في الحفريات
الأثرية. تم رسم التفاصيل في الفسيفساء
بالصدف المشهور في هذه المنطقة.

BETHLEHEM • PALESTINE

FR Le répertoire décoratif comporte en outre des objets rituels tels que flacons et lampes en verre, similaires à ceux découverts durant les fouilles archéologiques. Les détails de la mosaïque sont réalisés en nacre précieuse, typique de cette zone géographique.

DE Sakrale Gegenstände wie Flakons und Lampen – vergleichbar mit jenen, die bei Ausgrabungen gefunden wurden – gehören auch zum künstlerischen Repertoire der Kirche. Details in Mosaiks sind in Perlmutt ausgeführt, der typisch für die Gegend ist.

ES No faltan los objetos rituales como viales o lámparas de vidrio, similares a aquellas descubiertas durante excavaciones arqueológicas. Los detalles en el mosaico están hechos con nácar precioso, típico de la zona.

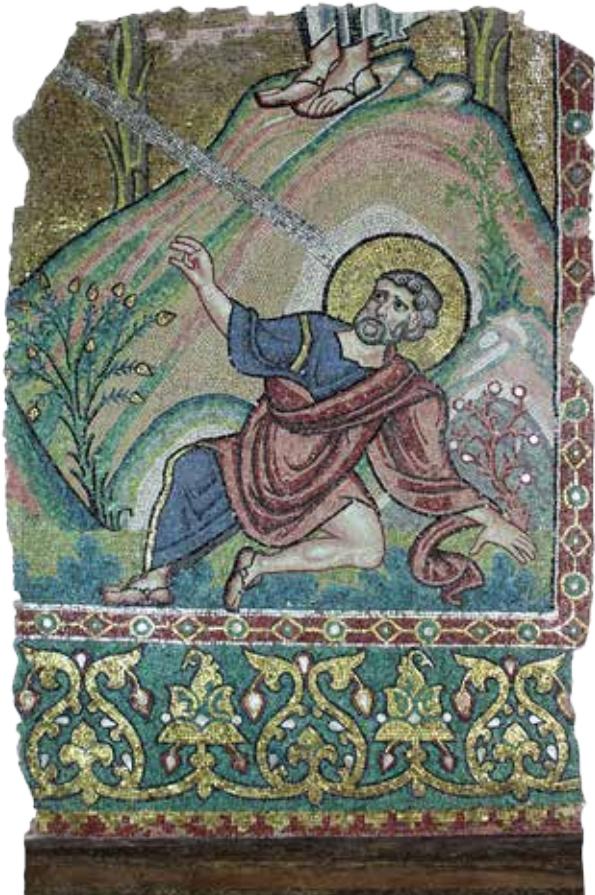
IT Nel repertorio decorativo non mancano oggetti rituali come ampolle o lampade vitree, del tutto simili a quelle ritrovate durante gli scavi archeologici. I dettagli nel mosaico sono realizzati con preziosa madreperla, tipica di questa area.

RU Ритуальные предметы, такие как стеклянные флаконы и лампы – похожие на те, которые были обнаружены во время археологических раскопок – также можно найти в декоративном репертуаре. Мозаичные детали выполнены с использованием перламутра, типичного для этого региона.

EN A detail of the Transfiguration of Jesus on Mount Tabor (below). The scene is set in a rich natural landscape with highly detailed plants and flowers, and framed by Middle Eastern-style decorations. On the right is Jesus' entry into Jerusalem in the midst of a cheering crowd

ع جزء من رسم يمثل تجلی يسوع على جبل طابور، محاط بمنظر طبيعي غني بالنباتات والزهور، وإطار من الزخارف من الطراز الشرقي أوسطي. على اليمين دخول يسوع إلى القدس وسط هتافات الجماهير.

FR Détail de la Transfiguration de Jésus sur le mont Thabor. Le personnage est encadré d'un riche paysage de nature composé de plantes et de fleurs très détaillés dont la bordure est ornée d'une décoration de style moyen-oriental. Sur la droite se trouve l'entrée de Jésus dans Jérusalem au milieu d'une foule l'acclamant.

DE Detail der Verklärung des Herrn auf dem Berg Tabor. Seine Gestalt ist umrahmt von einer natürlichen Landschaft, mit vielen Einzelheiten wie Pflanzen und Blumen, die den Ornamenten des Mittleren Ostens ähnlich sind. Zur Rechten der Einzug des Herrn Jesu in Jerusalem begrüßt von einer jubelnden Menschenmenge.

ES Un detalle de la Transfiguración de Cristo en el Monte Tabor. El personaje está enmarcado en un paisaje natural rico en detalles con plantas y flores, bordeado por un marco con decoraciones de estilo medio-oriental. A la derecha, el ingreso de Jesús a Jerusalén con las multitudes celebrando.

IT Un particolare della Trasfigurazione di Cristo sul Monte Tabor. Il personaggio è incorniciato in un paesaggio naturale ricco di dettagli con piante e fiori, delimitato da una cornice con decorazioni in stile mediorientale. A destra l'ingresso di Gesù a Gerusalemme con la folla in festa.

RU Фрагмент Преображения Господня на Фаворе. Фигура обрамлена природным ландшафтом, украшенным растениями и цветами, с окантовкой в ближневосточном стиле. Справа - вход Иисуса в Иерусалим среди ликующей толпы.